

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nederjska izdaja
celoletno 120 Din, za
inozemstvo 140 D

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1. stop. peti-vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm v širino
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
2. Pri večjem o
naročju popusti
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneve po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, neuradnizirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon št. 2050, upravnništva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Celoletni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

K veselemu prazniku

Slovensko delavstvo slavi pomemben praznik: otvoritev Delavske zbornice v Ljubljani. Svojemu namenu z največjo smotnostjo odgovarjajoče poslojpe, ki je obenem velik arhitektonski kras našega glavnega mesta, je simbol one veljave in mesta, ki si ga je Delavska zbornica za Slovenijo po primeroma kratkem času priborila v našem javnem in gospodarskem pa kulturnem življenju.

V prvi vrsti je Delavska zbornica največja pridobitev za delavstvo, katerega stanovske interese zastopa. Ker je zbornica legalna ustanova na istem temelju kakor vsa ostala stanovska zastopstva, kolikor jih sploh imamo, pomeni njeno, strogo v okviru zakona gibaajoče se delovanje legalizacijo vseh upravičenih delavskih zahtev in teženj, njihovo zakonito zaščito in prizadevanje, da se položaj delavstva čimdaljebolj izboljša v interesu celega občestva in v soglasju z njim. Borba Delavske zbornice za delavske koristi ni zato borba zavoljo borbe, ampak čisto zakonito sredstvo za doseg vsemu državnemu občestvu skupnega cilja: mirnega sožitja vseh stanov v medsebojnem skladu na podlagi socialne pravičnosti, enakopravnosti in upoštevanja drug drugega.

S tem je samo po sebi že naznačen pomen, ki ga ima zastopstvo delavskega stanu za vse ostale stanovne in za skupnost. Industrialec ima pred seboj organiziranega, kulturno izobraženega in svoje važnosti v proizvodnem procesu zavedajočega se delavca-sotrudnika, ako je delavec šel skozi šolo svojih strokovnih organizacij, ki so izvolile Delavsko zbornico, jo smatrajo za svojo in jo branijo. Tak delavec pa je vse drugačen sočinitelj v gospodarskem proizvodnjem, nego je stisk in izkoriščen suženj, v katerem si topost in upornost podajata roko v čudno zvezo. Po Delavski zbornici se delavec posredno ali neposredno vzgaja k čustvu odgovornosti, skupnosti z drugimi in razumevanju tega, kaj je in kaj ni možno, kaj je v danem trenutku najboljši in kako je resnična in trajna le ona pridobitev, do katere so državljani dozoreli po mirnem razvoju in soglasju, čeprav večkrat doseženem po hudih borbah in nasprotjih. Le na ta način se varuje država usodnih pretresov, se gospodarsko zdravo razvija in se delodajalec ter delavec v skupni odgovornosti in brigi ter veselju na obratu zblížujeta. In le, kdor se je dela naše Delavske zbornice sam neposredno udeleževal, ve, koliko je storila na eni strani, da podjetništvo spozna v čim večjem blagostanju in v čim višji stopnji življenjskega standarda delavčevega svoje lastno dobro in dobiček — na drugi strani pa, da si delavec pribori pripadajoče važno mesto in veljavo v družbi po organiziranem, discipliniranem in samega sebe brzdaajočem nastopu, ki ga vodi zavest, da je tudi delavec član države, neobhoden član občestva, za katerega skupni blagor se čuti odgovornega.

Zato je današnji praznik otvoritve ponosne palače, kjer ima Delavska zbornica odslej svoj dom, dogodek za celo državo, za Slovenijo, za vse njeno prebivalstvo. Tembolj, ker vemo, da naša Delavska zbornica z naravnost vzorno vnebo skrbí tudi za neposredno kulturno izobrazbo delavstva in zanjo izdaja velike, najboljše naložene vsote, za kar ji je hvaležen ves slovenski narod. Naj bi, tako želimo v duhu naših krščanskih tradicij, vsi stanovni našega naroda in države brez izjeme kdaj po svojih stanovskih zastopstvih složno medseboj za obče dobro delovali, kakor sodelujejo v Delavski zbornici vse tri največje delavske strokovne skupine slovenske. V želji, da bi se naši Delavski zbornici v bratski vzajemnosti in kratkem pridružila še Kmetijska, pa da bi prišlo kdaj do konvergentnega sodelovanja vseh naših gospodarskih sil, vseh tvorcev narodnega bogatstva od podjetnika do delavca in zemljiškega gospodarja, sklepamo z veselimi izgleidi v bodočnost.

Naša Delavska zbornica pa naj živi, se krepi in raste v blagor naroda in države!

Vse načrte mora pregledati gradbena oblast

Belgrad, 16. febr. (Tel. »Slov.«) Gradbeni minister je izdal nocoj daljšo naredbo, ki se zaključuje tako-le: Noben pooblaščen podjetnik ne sme prevzeti v delo javnih zgradb po načrtih in tehničnih dokumentih, ki jih niso odobrile gradbene oblasti. Gradbene oblasti morajo posvečati največjo pozornost vsem slučajem in jih takoj dostaviti. Kdor bi se tej obredbi ne pokoril, se bo najstrožje kaznoval.

Poziv!

Vsem gg. županom in župnikom v ljubljanski oblasti!

Vsled lanske suše in sedanje izredno hude in dolgotrajne zime je preživljanje mnogih družin, ki žive izključno ali večinoma od nestalnega dnevnega zaslužka, težko ogroženo. Radi pomanjkanja hrane, kuriva, obleke in obutve so mnoge družine izpostavljene lakoti, a v največji nevarnosti je tudi njihovo zdravje, da, celo življenje.

Število onih, ki so v tem položaju pomoči nujno in neobhodno potrebni, je širom dežele tako veliko, da zadostna pomoč iz javnih sredstev nikakor ni mogoča. Zato se obračamo podpisani do vseh gg. županov in župnikov z nujno prošnjo, da takoj organizirate v vsaki občini odnosno župniji pomožen odbor, b kateremu pritegnite tudi voditelje vseh dobrodelnih društev in družb. Ti pomožni odbori naj nemudoma ugotove družine odnosno osebe, ki so takojšnje pomoči brezpogojno potrebne, in preskrbe potrebna sredstva v živilih in drugem. V ta namen naj se

V Ljubljani, dne 16. februarja 1929.

Dr. Ant. B. Jeglič s. r.,
škof.

Dr. Fr. Vodopivec s. r.,
veliki župan.

Dr. M. Natlačen s. r.,
komisar oblastne
samouprave.

Za akcijo so darovali:
Knezoškop dr. A. Bon. Jeglič Din 1000.—
Veliki župan Ljublj. oblasti dr.
Franc Vodopivec „ 1000.—

Komisar oblastne samouprave
dr. Marko Natlačen „ 1000.—
Ga. Asta Vodopivec, soproga
vel. župana „ 1000.—

Novi kazenski zakon stopi v veljavo 1. I. 1930

Zakoni o kazensko pravnem redu, o izvršitvi kazni in o uvedbi novega kaz. zakonika podpisani

Belgrad, 16. febr. (Tel. »Slov.«) Nj. V. kralj je danes podpisal zakon o kazenskem pravnem redu, zakon o izvršitvi kazni in zakon, s katerim se uvaja v veljavo kazenski zakonik. Novi kazenski zakon in zakon o izvršitvi kazni (zakon o lišenju svobode) stopita v veljavo 1. jan. 1930. Kazenski pravni red stopi istočasno v veljavo za vse dele naše države, razen za Srbijo in Črno goro. Za področje belgrajškega apelacijskega sodišča stopi v veljavo s 1. jan. 1930. Za področje skopljskega in podgorijskega apelacijskega sodišča pa 1. januarja 1932.

Zakon o sodnem kazenskem pravnem postopanju in zakon o izvršitvi kazni ter zakon, s katerim stopata v veljavo ta dva zakona, tvorijo celoto. Novemu kazenskemu pravnemu redu je služil kot podlaga hrvatski kazenski pravni red, v katerem so glavna načela ista kot v drugih pokrajinah, razen v Srbiji in Črni

gori, ki se bistveno razlikujeta od sedaj veljavne srbskega kazenskega postopka. Radi tega predstavlja novi kazenski pravni red dosedaj eno izmed največjih reform, kar se tiče sodne pravne prakse v Srbiji.

Glavne vrline novega kazenskega pravnega reda so v tem, ker so za to postopanje poklicana izključno le sodišča. Policijske oblasti sto, ajo v ospredje samo kot pomožni organi državnih pravdnikov.

Po novem kazenskem pravnem redu so sodišča: okrajna (sreska), okrožna, apelacijska in kasacijska sodišča za celo državo. Pri okrajnih sodiščih (sreskih) sodi en sodnik za vse prestopke (pregreške), za katere je zagrožena ječa do enega leta. Pri okrožnem sodišču pa se izrekajo kazni za vsa druga kazenska dejanja, bodisi da jih napravi posameznik ali pa skupina.

Vladno delo zaradi event. povodnji Zakon o hudournikih

Belgrad, 16. febr. (Tel. »Slov.«) Vlada je pripravila, kot smo že poročali, zakon o ureditvi hudournikov. V obrazložitvi tega zakona pravi, da so hudourniki pri nas tista sila, ki ne škodi samo prebivalstvu, ampak splošno narodnemu gospodarstvu. Države kot Francija in Švica, ki so hudournike že dalje časa proučevale in urejevale, so prišle do teh-le nepobitnih dejstev:

Z gozdovi obrastla zemljišča preprečujejo nastajanje hudournikov. Uničevanje gozdov in z gozdi obrastlih parcel pospešuje nastajanje hudournikov. Z gojitvijo in širjenjem gozdov se zmanjšuje število hudournikov. Z izsekavanjem gozdov nastajajo novi hudourniki in se njihova razdiralna sila veča.

Radi tega, pravi vlada v svoji obrazložitvi, je treba tej nevarnosti pravočasno priti v okom. Predlaga, naj finančno ministrstvo vsako leto dene v proračun 12.000.000 Din za fond za ta dela. Zakon obsega osem poglavij in devetindeset členov.

Zakon ustanavlja osem gozdarsko-tehničnih ravnateljstev za ureditev hudournikov. Ravnateljstva so ta-le: v Nišu, v Užicah, Skoplju, Splitu, Sarajevu, Zagrebu in Ljubljani. Zakon naštevata podrobno, katere kompetence obdrži država, katere pa pripadejo oblastem. Ker se bo država upravno novno razdelila, se bodo izvršile potrebne spremembe sedanje razdelitve.

Razen z zakonom o hudournikih in ureditvi vodne nevarnosti s te strani, se ministrstvo največ bavi s tehnično stranjo za slučaj, če bi naša država zaela poplava. V južni

Srbiji se je pričel sneg topiti. Nekatere reke so že izstopile. Ta nevarnost ni tako velika v goratih krajih, kot na ravninah rek Drave, Donave in Save. Glavni ravnatelj Milosavljević zagotavlja, da ne bi bilo pričakovati nič hudega, če bi se sneg normalno topil. Če pa bi se to godilo hitro, je nevarnost neizogibna. Vse hidrotehnične zadrage so dobile podrobna navodila. Poslali so se jim posebni mobilizacijski načrti in načrti, kako naj se organizirajo delavci, da bo pomoč v slučaju potrebe hitrejša in izdatnejša. Vojni minister je naprošen za pomoč. Organizirala se je poročevalska služba, da bi bilo ministrstvo čimbolj poučeno o vsakokratnem položaju. Finančno ministrstvo je naprošeno, da v novem proračunu določi kredite za slučaj potreb.

Pred sporazumom z Grško

Kakor vse kaže, bo sporazum z Grško v kratkem podpisan. Na podlagi pogajanj med predsedništvom grške vlade Venizelosom in tedanjim našim zastopnikom zun. min. Šumenko-vičem dne 11. oktobra lanskega leta sklenjenem načelnem sporazumu, so se nato nadaljevala pogajanja z Grško. Takoj v začetku je bil dosežen sporazum o veterinarskem in poštnem protokolu. Še trije protokoli pa so ostali nerešeni in sicer železniški, carinski in pristaniški. Sedaj pa je grški poslanik Polihronijades dosegel tudi za te protokole sporazum. Grški poslanik je od-potoval sedaj v Atene, da pojasni sporazum. Če bi grška vlada pristala na argumente svojega poslanika, potem bi bil sporazum v kratkem tudi podpisan.

Danes vsi na proslavo papeževega jubileja

Pij XI. je gotovo eden največjih naslednikov sv. Petra v Rimu. Vsem je znano njegovo očetovsko srce, ki bije zlasti za Slovane. Njegova pomožna akcija v Rusiji, njegovo delovanje v Varšavi, njegovo poznanje slovanskih jezikov, njegovo prizadevanje za unijo na podlagi Ciril-Metodovih idej, z vsem tem si je pridobil velike simpatije in naklonjenosti v vseh slovanskih krogih. Danes praznuje Ljubljana njegov zlatomašniški jubilej. Vsi verniki našega mesta se bodo pač zavedali važnosti tega slavlja. Zato se zbero vse verske, vzgojne in prosvetne organizacije danes zvečer v unionski dvorani k slavnostni akademiji. Naj ne bo nobenega člana ali članice katerekoli naših kulturnih organizacij, ki ne bi s svojo navzočnostjo počastil jubileja enega največjih papežev.

Izdaja učnih knjig bo monopolizirana

Belgrad, 16. febr. (Tel. »Slov.«) Prosvetni svet je imel svojo sejo. Iz Slovenije prisotvuje prosvetni šef dr. Capuder. Na dnevnem redu je bila določitev novih referentov za Hinterlechner-Mazijevo »Aritmetiko za srednje šole«, dalje za priznanje Sturmova »Francoske vadnice« in Waxlove »Aritmetike in algebre« za IV. in V. razred srednjih šol, kot učne knjige. Nadalje se je obravnavala prošnja oblastne zaloge šolskih knjig v Ljubljani za odobritev II. dela Prijatelj-Bohinjčevega »Zemljepisac«. Nadaljnja točka je bilo poročilo gozdarskega ministrstva o učnih knjigah na rudarski šoli v Celju. Ministrstvo obvešča prosvetni svet, da ustavlja sprejemanje rokopi-rov za priznanje učnih knjig. Hoče se doseči, da bodo učne knjige cenejše ter da se prepreči spekulacija z njimi.

V pismu ministra Maksimovića prosvetnemu svetu se pravi, da se sprejemanje rokopi-rov za nove učne knjige ustavi, ker se pripravlja zakon o monopolizaciji učnih knjig. Načrt tega zakona bo dal prosvetni minister prosvetnemu svetu na vpogled. Vsi novi rokopi-ri, ki so prišli pred prosvetni svet in o katerih se dosedaj ni ničesar ukrenilo, se vrnejo pisateljem. Glede tistih učnih knjig, za katere se je za novo izdajo zaprosila odobritev, pa se je prosvetni svet obrnil pismeno na ministra za pojasnilo, ali sme te odobritve še izdajati ali ne. Tisti rokopi-ri, za katere so bili referenti že določeni in referati že izdelani, pa se izroče prosvetnemu svetu v nadaljnje postopanje.

Kupelj-Lesičina »Srbsko-hrvatska vadnica« se bo po izvršenih popravkih odobrila. V smislu ministrovega razpisa se vrne Prijatelj-Bohinjčev »Zemljepisac«. Za Sturmovo »Francosko vadnico« se je prosvetni svet obrnil na ministra za mnenje. Nadalje se je sklenilo, da se vrše seje prosvetnega sveta vsakih 15 dni. Na teh sejah se bodo obravnavala tudi načelna vprašanja. Prihodnja seja bo 2. marca.

Tarifni sistem se še ne izpremeni

Belgrad, 16. febr. (Tel. »Slov.«) Železniško ministrstvo je danes sklenilo pogodbo z društvom »Putnik« glede prodaje železniških kart. Pogodba velja eno leto.

Železniško ministrstvo posveča posebno pozornost vprašanju novega tarifnega sistema, ki ga je železniško ministrstvo obljubilo že takrat, ko je izdalo začasni tarif, ki stopi 1. 3. v veljavo. Takrat se je reklo, da se bo tarifni sistem bistveno spremenil in postavil na popolnoma novo podlago. Gre za to, ali naj se vzame za podlago tarifnega sistema vrednost blaga ali prostornina, ali pa naj se vzame eno in drugo. Od tarifnih strokovnjakov smo zvedeli, da do novega tarifnega sistema, ukega ali takega, to leto še ne bo prišlo, marveč šele po dveh letih.

Fin. minister v Zagrebu

Zagreb, 16. febr. (Tel. »Slov.«) Finančni minister dr. Šverljuga in kmetijski minister Frangeš sta imela konferenco. — Finančni minister je imel dopoldne, predno je pričel sprejemati stranke, dolgo konferenco s pomočnikom Gospodničem. Nato je sprejemal zastopnike gospodarstva. Nato je imel dolg sestanek z bivšim trgovskim ministrom Kraljevićem. Opoldne so imeli ministri skupno kosilo. Jutri bo finančni minister v poslojpe borze sprejemal stranke. Zvečer se vrne v Belgrad.

Prosvetno ministrstvo namerava poklicati v službo vse tiste, ki so bili vpokojeni in ki še nimajo 20 službenih let.

Po rešitvi rimskega vprašanja

Rim, 16. febr. (Tel. »Slov.«) Po zadnjih informacijah bo Vatikan sklonil, izdati za svoje ozemlje lastne pisemske znamke, ki bodo imele obliko in barve zadnjih znamk, katere je imela cerkvena država leta 1870. Sredi znamke bo slika tiare in nebeskih ključev. Okoli pa napis: »Vatikanska država«. Ustanovil se bo tudi poseben poštni urad, odločno se pa oporeka, da bi Vatikan mislil na to, izdajati lasten denar. Število vatikanskih čet tako zvane švicarske garde se ne bo pomnožilo, pač pa se bo povečalo število policistov za 50 mož.

Rim, 16. febr. (Tel. »Slov.«) Kakor se poroča iz Zeneve, bo generalni tajnik Društva narodov sir Erik Drumond v kratkem poloval v Rim, kjer ga bo sprejel papež v avdienci. Ta avdienta pa ni v zvezi z domnevanjem vstopom Vatikana v Društvo narodov. Drumonda, ki je katoličan, sprejme papež vselej, kadar pride pri svojih pogostih potovanjih v Rim.

Tročki v Carigradu

Berlin, 16. febr. (Tel. »Slov.«) Berlinski voditelj levčarskih komunistov in bivši državni poslanec Urbahn je prejel od Tročkega iz Carigrada brzojavko, ki potrjuje, da je Tročki s soprogo in enim sinom došel v Carigrad. V berlinskih levokomunističnih krogih so v skrbeh za drugega sina, ki je izginil. Ta sin je že enkrat proti volji GPU sledil svojemu očetu in se naenkrat pojavil v vlaku, s katerim so Tročkega odpeljali v Sibirijo. Takrat so ga samo z najbrutalnejšo silo ločili od očeta.

Carigrad, 16. febr. (Tel. »Slov.«) Kakor se čuje, je Tročki zapustil ruski konzulat v Carigradu. Odpravilo so ga z ladjo v Mudanijo in Bruso. Potrdila te vesti ni dobiti. Trokijevo zdravstveno stanje je zelo resno radi težke bolezni na jetrih.

Boji in atentati v Mehiki

Newyork, 16. febr. (Tel. »Slov.«) Med mehiškimi zveznimi četami in vstajši je prišlo v Magdaleni v državi Jalisco do peturnega boja, v katerem je bilo ubitih 25 vstajev in 8 zveznih vojakov. Vstajši so bili poginani v beg.

Newyork, 16. febr. (Tel. »Slov.«) Vstajši so napadli ekspresni vlak Yurekuaro-Mexiko v državi Michoacan. Položili so na tir bombe, ki so eksplodirale in razbile lokomotivo, nato pa so postrelili 40 vojakov, ki so spremljali vlak, in osebje vlaka ter oropali potnike. Koliko potnikov je bilo ubitih, ni znano, ušla sta samo dva zavrača. Vojno ministrstvo je odredilo, da se morajo železniške proge najstrožje stražiti. Pred osebnimi vlaki bodo v bodoče vozili prazni vlaki.

Afganska zmešnjava

London, 16. febr. (Tel. »Slov.«) Po angleških vestih iz Moskve je Habib ulah poskušal s silo rekrutirati čete in rekvirirati potrebščine, kar je imelo za posledico, da je v Kugistanu izbruhnila vstaja. Vojska Ali Ahmed kana, ki je zbežala, pa je deloma razorožena, deloma pa je prestopila k Habib ulahu. Plemena v Gelahabadu se posvetujejo o načrtu za napad na Habib ulaha.

Carigrad, 16. febr. (Tel. »Slov.«) V Carigradu se šola 60 afganistanskih častnikov, ki so prejeli od Aman Ulah brzojavno povelje, da takoj odpotujejo domov. Ofenziva Aman Ulah proti Kabulu se pripravlja za spomlad.

Prehodna vlada v Spaniji?

Pariz, 16. febr. (Tel. »Slov.«) »Journal« objavlja vesti iz Madrida, da se bo Španija vrnila h konstitucionalnemu režimu. Najprej se bo sestavila prehodna vlada s Primo de Rivero na čelu.

Drobne vesti

Vprašanje kongregacij v Franciji. Proti sklepu finančne komisije, s katerim se zahteva izločitev členov o zopetni pripustitvi verskih kongregacij iz naknadnega proračuna za leto 1928., bo vlada apelirala na plenum poslanske zbornice in zahtevala zaupnico. O naknadnem proračunu se bo razpravljalo začetkom meseca marca.

Uspeh romunskega posojila. Podpisovanje romunskega posojila se je v Parizu, Londonu in Newyorku takoj zaključilo, ker je bilo preveč prijav. Tudi podpisovanje nemške tranše je zadovoljivo. Konec roka za podpisovanje nemške tranše je določen na 20. februarja.

Vprašanje anuitet. V ponedeljek bo začela reparac. konferenca obravnavati določitev letnih anuitet in plačilnih obrokov. Domneva se, da Amerika ne bo začeti razpravo o celotni vsoti, temveč da hoče začeti razpravljati o letnih plačilih, ki jih zmire Nemčija.

Blaznica sgorela. V Toyami na zapadni obali Japonske je pogorela blaznica. Zgorelo je 11 oseb, dočim jih 8 pogrešajo.

Plinska eksplozija v Pragi. V sredini Vacijskega trga je eksplodirala podzemeljska plinska napeljava in vrgla mrežo kanala do četrtega nadstropja. Pri tem je bil ubit en delavec, ki je kidal sneg, drug delavec pa je bil težko ranjen. Nastala je panika. Policija je trg zaprla za promet.

Sovjeti se ne odrekaajo Besarabiji

Moskva, 16. febr. (Tel. »Slov.«) Centralni sovjet Besarabcev v sovjetski Rusiji je poudarjal vprašanje, ali mora izpremeniti svojo taktiko, ko stopi v veljavo Litvinov protokol, katerega je sovjetska vlada včeraj ratificirala, in ki ga je romunska vlada podpisala. Prišel je do zaključka, da mora to vprašanje zanikati. V dotični objavi se izjavlja, da društvo Besarabcev z velikim zadovoljstvom pozdravlja Litvinovo izjavo, da protokol ne rešuje romunsko-ruskih spornih vprašanj. Dalje se navaja, da taktika društva Besarabcev tudi sedaj ni nameravala vojne proti Romuniji, pač pa je hotela socialno revolucijo v Besarabiji, vrniti to deželo Rusiji in bo zato društvo to linijo zasledovalo tako dolgo, dokler ne bo Besarabija osvobodena romunskega tujeza gospodstva, veleposestnikov in zatiralcev.

Na zapadu topleje - na vzhodu še mrz

Variava, 16. febr. (Tel. »Slov.«) Radi novega snega je na vsem Poljskem sedaj prekinjen železniški promet tudi na mednarodnih tranzitnih progah. Lvov je od včeraj odrezan od vsakega prometa, ravno tako tudi manjša mesta na vzhodnem Poljskem.

Berlin, 16. febr. (Tel. »Slov.«) Mrza je bilo danes opoldne samo — 5.5. Dasi prihajajo od Sredozemskega morja toplejše struje, bo najbrže radi pritoka mrzlega zraka od vzhoda temperatura ostala ista, ker vlada tudi v notranji Rusiji, na Poljskem in v Baltičkih državah še vedno hud mrz. Velik sneg v Nemčiji je ponovno povzročil velike prometne ovire. Iz Londona poročajo, da je tam gosta megla in hud mrz. Parniški promet od Grinsbyja s pristanišči na kontinentu je ustavljen, ker so reke Moselle, Selda in Laba zamrznjene.

Dunaj, 16. febr. (Tel. »Slov.«) Železniški promet v Avstriji se je zboljšal, ker so se porabile vse delavske sile, ki so bile na razpolago, za očiščenje prog in kolodvorov. Na mnogih stranskih progah je promet ustavljen. Ker je glavna češkoslovaška proga Ludenburg-Prerov zopet otvorbena, je bilo pripeljanega na Dunaj že mnogo premoega in živil. Upanje je, da v industriji ne bo mnogo ustavitve obratov. Šte-

Položaj na železnicah se zboljšal

V Vojvodini in Srbiji se topi sneg - Nobene žel. nesreče ni bilo

Belgrad, 16. febr. (Tel. »Slov.«) Stanje na progah je po današnjih poročilih takole: Belgrajsko ravnateljstvo: Proga Dolnja Čuprija-Senjski rudnik—Okno je očiščena. Na tej progi so prevozili že 800 ton premoega. Na progi Okno—Ravna reka razsaja huda snežna burja. Čiščenje je brezuspešno. Ukrenilo se je vse, da bi se premog redno prevažal. Na progi Paračin—Zaječar se je promet obnovil. Na progi Zaječar—Kriva pira in dalje proti Paračinu razsajajo snežni viharji. Čiščenje se bo podvzelo, ko poneha snežiti. Ob sedanjem viharju je čiščenje brezuspešno.

Skopljansko ravnateljstvo: Sneg se topi. Na progi Veles—Štip je na več mestih voda preplavila progo. Promet se vzdržuje tako, da vozijo vlaki zelo počasi. Na progi Niš—Grnada je promet vzpostavljen. Ker pa razsaja ostra snežna burja, grozi nevarnost, da bo proga ponovno zametena. Oblasti so ukrenile vse, da se promet redno vzdrži. Na ostalih progah je stanje nespremenjeno.

Subotičko ravnateljstvo: Vetr je slaboten. Temperatura —12. Zasnežene so proge Vršac—Bela Crkva, Vršac—Pančevo. Delno pa so očiščene proge Kovin—Vladimirovec. Na ostalih progah se vrši redni promet.

Sarajevsko ravnateljstvo: Vreme mirno. Ne sneži več. Temperatura —8. Proga Sarajevo—Brod očiščena. Popoldne ob 4 se je promet vzpostavil. Na progi Sarajevo—Gruž so se odstranile vse ovire in se je vzpostavil reden promet. Na progi Vakuf—Jajce radi zametov ne vozi noben vlak.

Večerna poročila povedo, da je v belgraj-

sko ravnateljstvu stanje nespremenjeno. V območju subotičkega ravnateljstva se je temperatura zvišala na plus 2. Vetr je ponehal. Sneg se topi. Proga Kovin—Vladimirovec je še vedno delno zametena. Drugod se je promet vzpostavil.

Zagrebsko ravnateljstvo: V zadnjih 24 urah se je položaj na vseh progah zboljšal. Temperatura se naglo dviga. Vse proge se intenzivno čistijo. Na progi Zagreb—Sušak kida sneg okrog tisoč delavcev. Progo so očiščili že do Srpskih Moravic. V ravnateljstvu se nadejajo, da bo promet na tej progi jutri ali popoldne že vzpostavljen. Na progi Ogulin—Gračac se je položaj znatno zboljšal. Temperatura —12. Na progi Zagreb—Brod je nehalo snežiti. Temperatura —12. Na progah Caprag—Karlovac, Bosanski Novi—Bihać, Varaždin—Golubovac, Zabok—Gornja Stubica je radi velikih zametov ves promet ustavljen. Na teh progah sneži še dalje. Zato se ne ve, kdaj bo mogoče vzpostaviti promet.

Belgrad, 16. febr. (Tel. »Slov.«) Na železniško ministrstvo so danes prišle številne prošnje iz železniških organizacij, ki prosijo, da ministrstvo dovoli, da se železničarjem, ki so premraženi, ki stradajo in imajo slabo obleko, brezplačno deli čaj podnevi in ponoči.

Železniških nesreč danes ni bilo nobenih. Po posameznih poročilih so ponekod zdrsnile s tira posamezne lokomotive oziroma vagoni, vendar pa brez materialne škode.

Železniško ministrstvo je radi vremenskih nezdov in nepravil uvedlo stalno nočno službo v tehničnem in strojnem inženirskem oddelku.

V Sloveniji plazovi glavna ovira

Se vedno težave s premogom

Ljubljana, 16. febr.

Položaj našega prometa je zaradi snežnih plazov in pomanjkanja premoega še vedno jako težak.

Danes ob pol 12 popoldne je zelo velik močan plaz zasul progo med Laškimi in Celjem. Dolg je bil 100 metrov, visok pa 8 metrov. Močan je bil tako, da je celo zasul dve tretjini struge Savinje. Odkopavanje je bilo težko posebnosti radi tega, ker je na ozkem terenu bilo treba ves sneg sproti odvažati. Delalo je preko 200 delavcev, ki se jim je do popoldne posrečilo očistiti vsaj en tir, tako da je danes popoldne bil en tir že na razpolago za promet. Drugi tir je bil očiščen do večera. Radi tega plazu sta bila dva mednarodna vlaka dirigirana iz Dunaja preko Maribora, Celovca, Podrošice in Jesenic v Ljubljano, kamor sta dospela s moči. Eden je bil izseljeniški vlak trdnice Cosulich, drugi pa dunajski brzovlak proti Trstu.

Danes zjutraj je močan plaz zasul progo Maribor—Dravograd pri Fali. Zgodilo se je to v soboto ob 1.10 zjutraj. Proga je bila zjutraj že očiščena.

V soboto opoldne je močan plaz zasul progo Laze—Zalog. Plaz je bil 70 metrov dolg in 3 metre visok. Delavci so do pol 3 popoldne očistili en tir, drugi pa je bil očiščen do noči.

V soboto ob 5 popoldne je nov močan plaz zasul progo Ponikva—Poljčane pri Lipoglavu. Delavstvo je za silo očistilo progo v 40 minutah.

V soboto ob pol 6 zjutraj je manjši plaz zasul progo pri Bohinjski Beli. Snežne ovire so bile v pol ure odstranjene.

Druge proge so doslej še obvarovane plazov in zametov. Vendar se je pri spremembi vremena bati še nadaljnjih plazov. Radi plazov so posebno v nevarnosti sledeče proge: Sava—Zidani most, Zidani most—Celje, Jesenice—Podbrdo in Maribor—Prevalje.

Južno od Brežic promet še ni urejen. Težji je pa položaj na progi proti Belgradu južno od Brežic, kjer promet še ni urejen. Na postajah je polno tovornih voz, posebno s premogom, ki čakajo. Ker ne morejo naprej, so postaje natrpne.

Orient-Express, ki bi imel predvčerajšnjim priti v Ljubljano, je prispel iz Belgrada šele danes popoldne in je ob 4 nadaljeval svojo pot proti Postojni. Orient-Express, ki bi imel nočjo biti v Ljubljani, je bil danes popoldne ob štirih še v Belgradu.

Še vedno težave s premogom

S premogom je še vedno velika težava. Vozov za prevažanje premoega ima železnica dovolj na razpolago. Težava pa je odvoz premoega iz rudnikov, posebno radi tega, ker vsled mrza in snega rudniki le s težavo obratujejo, posebno na separacijah. Da železnica pridobi na rezervi premoega, zato so bili včeraj uklinjeni še nekateri potniški vlaki.

Iz mariborske oblasti

Maribor, 16. febr. (Tel. »Slov.«) Okoliški kmetje, ki so prispeli na trg, pripovedujejo o silni škodi, ki so jo prizadejali sneg in zmeti. Po njivah so zamrzile velike množine zakopanega krompirja in repe. — V Mariboru se zelo občuti pomanjkanje premoga. Prosvetni šef je odredil, da se vse ljudske in srednje šole v mariborski oblasti od 18. do 25. febr. zapro. Ker je pomanjkanje kuriva tudi na deželi, je posameznim prosvetnim nadzornikom dano na prosto, da po svoji uvidenosti odredijo prekinitev pouka.

Železniško osebje noč in dan z brezprimerno požrvalnostjo vzdržuje promet. Na koroški progi je promet reden. Vlaki prihajajo iz vseh smeri z velikimi zamudami. Zagrebški brzovlak je prispel namesto ob dveh zjutraj, ob 20. uri. Tržaški brzovlak je prišel namesto ob pol 4 ob 22. — Na progi Maribor—Varaždin vozi samo en vlak. Na progi Pragersko—Celje se vzdržuje promet na enem tiru, in sicer do Grobelnega na levem, dalje na desnem tiru. — Tezenski kolodvor je ves zatrpan s tovornimi vlaki. Zato se posamezni tovorni vlaki odpremljajo na bližnje postaje Hoče, Račje, Pragersko. Na progi Slovenska Bistrica-mesto je promet uklinjen Zagrebški brzovlak je v soboto sploh izostal.

Seja upravnega odbora

Narodne banke

Belgrad, 16. febr. (Tel. »Slov.«) Pod Bajlonijevim predsedstvom se je sestal upravni odbor Narodne banke. Slovenijo je zastopal gospod Jelenc mlajši. Na plenarni seji glavnega upravnega odbora se je sklenilo, da se vrši občni zbor delničarjev 10. marca. Istega dne bo imel svojo sejo glavni upravni odbor. Dividenda se je določila na 400 Din. Nato so se določili denarni zneski za javne podpore.

Belgrajske vesti

Belgrad 16. febr.

Seja upravnega odbora gozdarskega društva bo jutri. Obravnavala bo predlog češkoslovaškega kmetijskega ministra Hodže o ustanovitvi mednarodnega gozdarskega zavoda.

V kmetijskem ministrstvu se je zglasila deputacija agronomov. Ministru je predložila spomenico, da bi vsa gozdarska društva stopila čim tesneje v stik z ministrstvom.

Novi zagrebški veliki župan dr. Zoričič je izročil gozdarskemu in rudarskemu ministru načrt lovskega zakona. Dr. Zoričič je dobil že preje nalog, da izdela ta načrt.

V kmetijskem ministrstvu je gotov zakonik načrt o vodnih zadrugah in bo v kratkem podpisan.

Zagrebske vesti

V prosvetnem oddelku zagrebskega velikega župana se je sklenilo, da se prične redni pouk na vseh zagrebških srednjih šolah 21. februarja, ako se bodo šole do takrat preskrbele s premogom.

Na smrt obsojeni član Prpičeve tolpe Vrbanc je znorel. Sodni izvedenec, psihiater Herzog je mnenja, da ne gre za potvarjanje, nego da se ga je lotila močna duševna poptost, ki je imela za svojo posledico, da se mu je omračil um.

Državni svet je zavrnil pritožbo bivšega zagrebskega oblastnega odbora glede imenovanja bivšega velikega župana Maksimoviča, ker je pritožba brezpredmetna s ozirom na položaj, ki je nastal z zakoni od 6. jan. 1929.

Iličič v „Manon“ in „Carmen“

Srbaki pevec G. Iličič, član praške nemške opere je ta teden pri nas absolviriral dve gostovanji. Pel je z gđ. Majdičevco kot partnerico v operi »Manon«, snoči pa je nastopil v vlogi Josēja v »Carmen«, s partnerico go Thierryjevo. G. Iličič ima simpatičen glas, lepo šolan, prodoren, dasi ni visok tenor. Ima tudi zaokroženo igro in je ugaljal, dasi se kot umetnik rdko povzpe v nadpovprečnost. Gđ. Majdičeva si je v »Manon« znova utrdila priznanje; go Thierryjeva kot Carmen pa je vedno bila na višku. G. Iličič ima sedaj absolvirati še »Tosko«, menda prihodnji teden.

Dunajska vremenska napoved: Najbrže bo po večini oblačno brez posebnih padavin. Temperatura se bo še nekoliko dvignila. Morda bo tudi začasno južno vreme s tajanjem snega. Toplo vreme pa predvidoma ne bo dolgo trajalo.

Novosadska vremenska napoved. Oblačno. Močnih vetrov ne bo. Ponekod bo snežilo.

MARIJA JESIH, soproga železniškega uradnika, naznanja tužno vest, da je gospod

Anton Prelc

policijski kontrolni nadzornik

dne 16. febr. 1929 nenadoma preminul. Pogreb draga pokojnika bo v ponedeljek dne 18. februarja ob 4 popoldne iz mrlišnice sv. Krištofa na pokopališče pri Sv. Križu.

Ljubljana, dne 16. februarja 1929.